

כ"ט תמוז תש"פ
21 יולי 2020

לכבוד
ח"כ ישראל כץ
שר האוצר
משרד האוצר

ח"כ יובל שטייניץ
שר האנרגיה
משרד האנרגיה

א.ג.

הנדון : קריאה דחופה למניעת ההפסקה של יבוא גז נזולי

- ממידע שהגיע אלינו בימים האחרונים, וכן מפרסומים בתקשורת¹ עולה, כי בעלי מאגר לווייתן פועלים כדי לפגוע בתחרות המתפתחת במשק הגז הטבעי על ידי מניעת יבוא הגז הנזולי (LNG) - בכך פוגעים בעלי המאגר בהישג משמעותי של ממשלת ישראל להגברת התחרות בשנה האחרונה. **אנו קוראים לכם שלא להיכנע ללחצים של חברות הגז – מניעת יבוא גז נזולי זול מהווה פגיעה חמורה בציבור ועלולה להביא לעלייה ביוקר המחייה דווקא בימים של משבר כלכלי.**
- מחירי הגז הטבעי בישראל הם כיום מהגבוהים מבין המדינות המפיקות גז טבעי. בעוד צרכני הגז בישראל ובראשם חברת החשמל לישראל בע"מ (להלן - "חברת החשמל"), משלמים מחירים הנעים בין \$6.34 - \$4.79 ליחידת גז, חוזים בעולם נחתמים בשנה וחצי האחרונות במחירי spot של \$3 - \$4 ליחידת גז. משבר הקורונה אף העצים מגמה זו ודחף את מחירי הגז כלפי מטה, כך שבעולם מצליחים צרכני גז לרכוש גז נזולי במחיר \$2 ואף נמוך מכך.
- מחירי החשמל באירופה בירידה מתמדת בשנה האחרונה, כתוצאה מירידת מחירי הגז.² לעומתם, מחירי הגז הגבוהים בישראל מגולגלים לציבור הצרכנים דרך חשבונות החשמל ודרך מחירי המוצרים המיוצרים בתעשייה הישראלית, הרוכשת גז וחשמל.
- משרדי האוצר והאנרגיה בחרו בצדק לנצל את סביבת המחירים הנמוכה בעולם, ולאפשר למשק הישראלי להנות מתחרות בינלאומית באמצעות יבוא גז נזולי על ידי חברת החשמל. יבוא הגז הנזולי באמצעות מתקן הגזזה בחדרה, הוגדר אומנם בעיקר לצרכי גיבוי; אך בפועל, בין השנים 2015-2019 החלק של הגז הנזולי מתוך דלקי חברת החשמל עלה מ-1.3% ל-3.8%³.
- בעקבות ירידת מחירי הגז הנזולי הצליחה חברת החשמל לרכוש בחודשים האחרונים גז טבעי במחיר של כ-\$3 ליחידת גז⁴ ולספקו אף לתעשייה הישראלית במחיר \$3.5. מחיר זה הוא כאמור נמוך משמעותית מהמחיר בו מוכרים המאגרים הישראלים גז לחברת החשמל ולמפעלי התעשייה.

¹ <https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1001335942>

² ערן אזרן, [The Marker](#) (17.7.2019): "מחיר הגז בעולם צונח - ומגויח את התעריף שחברת החשמל משלמת למאגר תמר."

³ דו"חות שנתיים חברת החשמל, "חומרי גלם וספקים"

⁴ ערן אזרן, [The Marker](#) (24.5.2020): "בחצי מהמחיר של תמר: חברת חשמל רכשה 20% מתצרוכת הגז - מחו"ל."

6. אך כעת, נראה כי הישג זה הועמד בסכנה, בעקבות לחצים של חברות הגז לבטל את רכישות הגז נזולי. להבנתנו, בעלי מאגר לוויטן, טוענים כי ההסכם בינם לבין חברת החשמל, מחייב את חברת החשמל לרכוש מלוויטן כל כמות גז שבחרה שלא לרכוש ממאגר תמר. לטענת בעלי מאגר לוויטן, חברת החשמל יכולה לרכוש רק שני משלוחים בשנה של גז נזולי לצרכים תפעוליים. **התחייבות כזו ככל שניתנה, עלולה לגרום לפגיעה משמעותית בתחרות וייתכן כי היא אף מנוגדת לחוק התחרות, שכן להבנתנו היא איננה מנוסחת מדרישת להיקף רכש מינימלי, אלא כמגבלה על היקף היבוא.** חשוב לציין בהקשר זה, כי מדוחות חברת "דלק קידוחים" המחזיקה במאגר לוויטן עולה כי החוזה בין חברת חשמל ומאגר לוויטן הוא חוזה מסוג Interruptible, כלומר אף ללא כמות מינימום מחייבת.⁵
7. בכוונתנו לפנות גם לרשות החשמל ולרשות התחרות, כדי שיבדקו האם דרישת בעלי מאגר לוויטן וההתחייבות החוזית מול חברת החשמל, עליה מתבססות הטענות של בעלי מאגר לוויטן, מנוגדות לחוק התחרות. כמו כן נדרוש לחשוף את ההסכם עליו מתבססים בעלי לוויטן בטענותיהם.
8. לא זו אף זו, מהמידע שבידינו טענות חברות הגז מופרכות. החוזה עם לוויטן מאפשר לחברת החשמל לרכוש מטעני גז נזולי מחוץ לחוזה, בהוראת מנהל המערכת. רשות החשמל ששימשה לעניין זה כמנהל המערכת היא שנתנה לחברת החשמל הוראה לרכוש מטעני גז נזולי נוספים במחיר נמוך.
9. קבלת הטענות של בעלי מאגר לוויטן והפסקת הרכישות של גז נזולי, במחיר הנמוך כמעט ב 2\$ מהמחיר של מאגר לוויטן – **יהוו כניעה ללחצים כוחניים של חברות הגז.** אין שום סיבה שהוראת רשות החשמל לחברת החשמל לא תישאר על כנה כל עוד מחירי הגז בעולם נמוכים. ביטול של ההחלטה הזו הוא פסול מעיקרו.

בברכה,

אריאל פז-סוויצקי
מנהל מחקר

מרב דוד
סמנכ"לית

העתקים

אודי אדירי - מנכ"ל משרד האנרגיה

עדי חכמון – סגנית הממונה על התקציבים

